

Leverbiopsie met behulp van echografie

Afdeling radiologie

In overleg met uw behandelend arts bent u naar afdeling radiologie verwezen voor een leverbiopsie. De biopsie wordt gedaan omdat het soms noodzakelijk is microscopisch onderzoek te verrichten van een stukje leverweefsel. Hiermee kan bepaalde leverziekten worden vastgesteld. In deze folder vindt u uitleg over deze ingreep.

Wat is een leverbiopsie?

Een leverbiopsie is een eenvoudige ingreep onder plaatselijke verdoving. Deze ingreep wordt tijdens een dagopname uitgevoerd op de afdeling radiologie. Met een speciale holle naald worden enkele kleine stukjes weefsel (= biopt) ter grootte van enkele millimeters uit uw lever genomen. Die stukjes weefsel gaan naar het laboratorium om te worden onderzocht.

Vorbereiding

De volgende voorbereidingen zijn voor de leverbiopsie nodig:

- Overleg met uw behandelend arts welke medicijnen u gewoon door kunt blijven gebruiken en welke medicijnen tijdelijk moeten worden gestopt. Het is belangrijk dat de arts die de ingreep doet, weet of u bloed verdunnende medicijnen gebruikt. Dit zijn bijvoorbeeld: Fraxiparine, Heparine, Acenocoumarol, Marcoumar, Ascal, clopidogel, aspirine, apixaban (Eliquis®), dabigatran (Pradaxa®), edoxaban (Lixiana®), rivaroxaban (Xarelto®) en NSAID. NSAID zijn pijnstillers zoals Brufen, Voltaren, Nurofen. Deze medicijnen mag u rondom de ingreep niet innemen om ernstige bloedingen te voorkomen. Uw behandelend arts vertelt u precies wanneer u met deze medicijnen moet stoppen en wanneer u ze weer mag innemen.
- Voor de leverbiopsie wordt er een stollingsonderzoek (bloedafname) verricht om te kijken of uw bloed voldoende snel stolt.
- Het is raadzaam om gemakkelijke zittende kleding te dragen, onder andere vanwege het feit dat u na het onderzoek bedrust moet houden.
- Bent u gespannen voor dit onderzoek en wilt u hiervoor een medicijn krijgen om rustiger te worden? Vraagt u dit dan aan uw specialist die de aanvraag heeft gedaan voor dit onderzoek. Deze kan u hiervoor een medicijn voorschrijven of verstrekken en instructies geven wanneer u het medicijn moet innemen.
- Wanneer uw onderzoek tussen 10.00 en 12.00 uur is gepland, dan mag u
 - **vanaf 6.00 uur** niets meer eten. Vóór dit tijdstip mag u een ontbijt gebruiken: brood, halvarine, alle soorten beleg, melkproducten, thee en koffie met eventueel met suiker en melk.
 - tussen **6.00 en 8.00 uur** alleen nog heldere dranken gebruiken: water, limonadesiroop (geen priklimonade), thee en koffie zonder melk(eventueel met suiker).
 - vanaf **8.00 uur** niets meer eten, drinken en roken (= nuchter zijn). Als u dan nog geneesmiddelen moet innemen, doe dit met maximaal een half glaasje water.

Heeft u diabetes mellitus (=suikerziekte)?

Als u diabetes mellitus heeft, zijn er voor deze ingreep extra richtlijnen. Deze richtlijnen gaan over het aangepaste gebruik van uw tabletten en insuline als u niet mag eten en drinken. Deze zijn te krijgen bij de balie van de diabetespolikliniek.

De balie is bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 16:30 uur op huisnummer 130 of telefoonnummer 072 - 548 3320. Heeft u een ander dieet en twijfelt u wat u moet doen, neem dan contact op met uw arts of diëtist.

Dag van het onderzoek

Van te voren hoort u waar u zich op de dag van het onderzoek moet melden. Dit kan een dagbehandeling- of verpleegafdeling zijn. Hier vindt de controle plaats of uw bloedstolling in orde is en of u op tijd met de bloedverdunnende medicijnen bent gestopt. Als het nodig is, wordt er een infuus ingebracht.

De leverbiopsie vindt plaats in een echografiekamer van de afdeling radiologie, waar u met een bed naar toe gaat. Vanwege de nazorg blijft u na het onderzoek enige uren op de dagbehandeling of gaat u naar de verpleegafdeling. Daar worden uw bloeddruk en pols gemeten en het wondje gecontroleerd.

Tijdens het onderzoek

Bij het onderzoek kunnen een doktersassistente, de radioloog en een radioloog in opleiding aanwezig zijn. U ligt op uw rug op de onderzoektafel met de armen naast of onder uw hoofd. Dit is om te voorkomen dat u met de handen de biopsieplek aanraakt.

De radioloog brengt gel aan op de plek die wordt onderzocht. Daarna strijkt hij met de transducer over de huid. Een echo transducer is een apparaatje dat geluidsgolven uitzendt. De geluidsgolven worden door het lichaam teruggemaakt en daarna weer opgevangen door de echo transducer. Deze zet de teruggemaakte geluidsgolven om in lichtpuntjes, die op een monitor zichtbaar worden. De radioloog kan zo precies de plaats bepalen waar hij moet prikken. Eventueel tekent hij die plaats af met een stift op uw huid.

Hierna wordt de huid met een desinfecterende vloeistof schoongemaakt. De huid en het leverkapsel wordt plaatselijk verdoofd met één of meer injecties. Deze prikjes kunnen soms koud of branderig aanvoelen. Nadat de verdoving is ingewerkt, maakt de radioloog een klein sneetje in de huid zodat de biopsienaald kan worden ingebracht. U voelt de handelingen wel maar u mag geen pijn meer voelen. Tijdens het onderzoek geeft de radioloog u aanwijzingen om (diep) in en uit te ademen.

De holle biopsienaald wordt met behulp van het echoapparaat op de juiste plaats gebracht. Daarna wordt op die plaats een stukje weefsel weggenomen. Dit gaat gepaard met een harde klik. Doordat alleen de huid is verdoofd, kan de biopsie soms pijnlijk zijn. De pijn die wordt gevoeld, varieert van 'nauwelijks iets gevoeld' tot 'wel iets gevoelig'. Hevige pijn wordt niet gevoeld. Na de ingreep kunt u pijn krijgen tussen de schouderbladen. Dit wordt veroorzaakt doordat het middenrif is geprikkeld.

Duur van het onderzoek

De hele procedure neemt ongeveer een ½ uur in beslag.

Complicaties

Zoals bij alle ingrepen kan ook de leverbiopsie complicaties geven, alhoewel de kans hierop erg klein is. De lever is een rijk doorbloed orgaan. Hierdoor bestaat de kans dat er door de biopsie een bloeding kan ontstaan. Daarom is opname op een dagbehandeling of verpleegafdeling voor de nazorg noodzakelijk.

Na de ingreep

Na de ingreep wordt uw huid schoongemaakt en krijgt u een pleister op het wondje. Hierna wordt u weer met bed naar de afdeling gebracht waar de nazorg plaatsvindt.

Het schema ziet er als volgt uit:

- het 1^e uur ligt u plat op de rug of op de rechterzijde
- 1 uur na het onderzoek mag u halfzittend in bed liggen en mag u weer wat drinken. Uw bloeddruk en pols worden dan ook gemeten
- 2 uur na het onderzoek mag u eten. Uw bloeddruk en pols worden weer gemeten
- 3 uur na het onderzoek mag u uit bed

Als de verdoving is uitgewerkt, kunt u enige pijn voelen. Heeft u pijn, meldt u dit dan aan de verpleegkundige. U kunt hiervoor pijnstillers krijgen. Als de controles na 3 uur goed zijn en het wondje bloedt niet, dan mag u naar huis.

Naar huis

De behandeling kan uw rijvaardigheid beïnvloeden. Het wordt u daarom door de specialist afgeraden om op de dag zelf na de behandeling zelfstandig aan het verkeer deel te nemen. Als u dat wel doet, heeft dit mogelijk gevolgen voor uw verzekeringsdekking. Wij raden u aan van tevoren iemand te vragen om u na de behandeling naar huis te brengen of neem een taxi. Daarnaast adviseren wij u de 1^e nacht niet alleen thuis te zijn.

Krijgt u thuis toenemende pijnklachten of pijnklachten die niet verminderen, neem dan contact op met uw behandelend arts of zijn vervanger via het algemene telefoonnummer 072 - 548 44 44. Vraag vervolgens doorverbonden te worden met uw behandelend arts of zijn vervanger. Buiten kantooruren kunt u contact opnemen met de afdeling spoedeisende hulp: telefoonnummer 072 - 548 2488.

Uitslag

Uw behandelend arts krijgt zo spoedig mogelijk de uitslag van het onderzoek. Het weefselonderzoek duurt ongeveer 2 weken.

Tot slot

De informatie in deze folder is algemeen van aard. Dat wil zeggen dat het onderzoek is beschreven zoals dit meestal zal verlopen. Het kan zijn dat de arts een andere werkwijze kiest, die beter aansluit bij uw situatie.

Uw vragen

Meer informatie vindt u op de website van het ziekenhuis: www.nwz.nl.

Heeft u nog vragen, dan kunt u altijd contact opnemen met de afdeling radiologie.

De medewerkers van deze afdeling zijn op werkdagen bereikbaar van 8:00 tot 16:30 uur, telefoonnummer 072 - 548 3400. Ook is de afdeling per mail bereikbaar: radiologie@nwz.nl